

DE COÖPERATIEVE AANPAK

optimaal draagvlak, op z'n Groningst.

20:00	Welkom
20:05	Waarom zijn we hier vanavond?
20:25	brainstorm
20:45	PAUZE
21:00	vervolg brainstorm
21:30	Afronding

Programma

Warmte
transitie
plan

Def.
warmtetra
nsitieplan

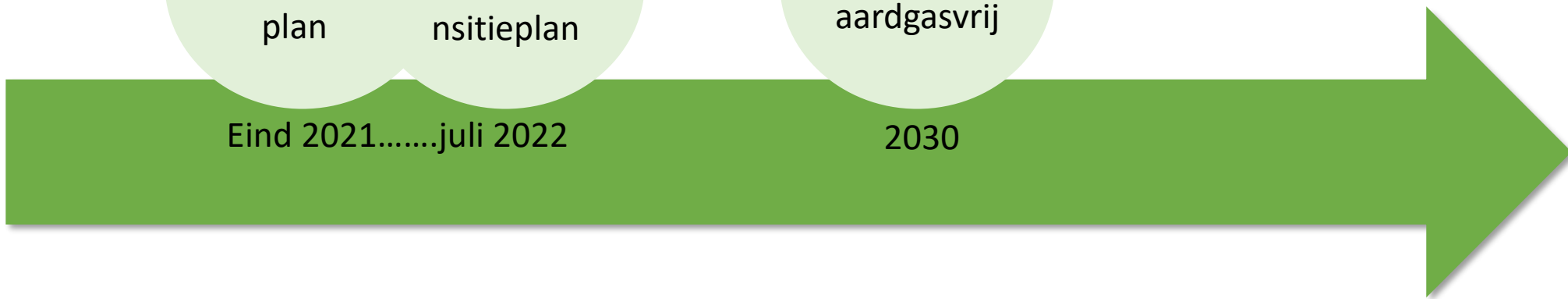
20%
woningen
aardgasvrij

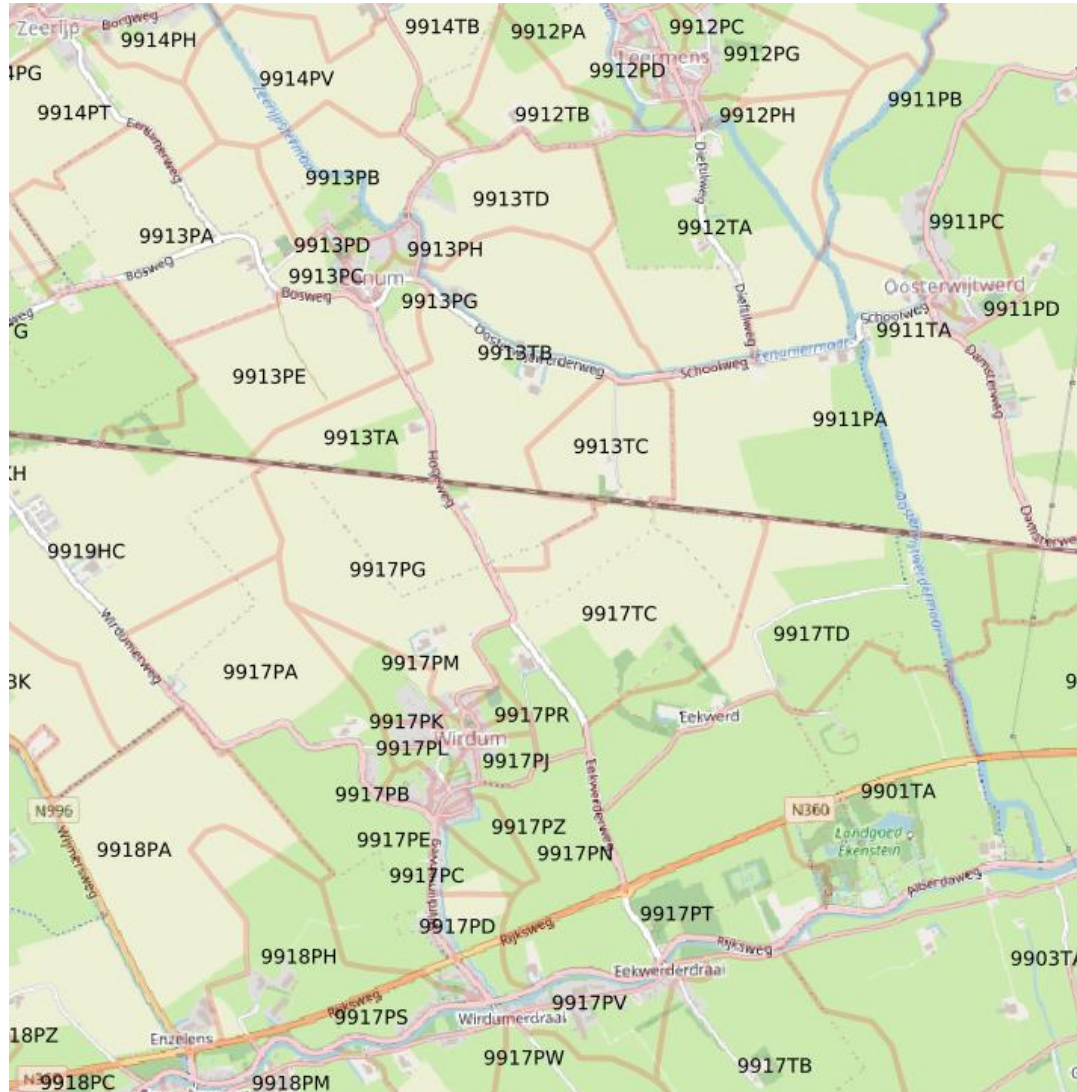
2050

100%
aardgasvrij

Eind 2021.....juli 2022

2030

9913 PA – TD (Eenum)
9917 PA – TC (Wirdum)

344 elektriciteitsaansluitingen
305 gasaansluitingen

Energieverbruik Wirdum & Eenum:

Elektriciteit: ruim 1,6 miljoen kWh/jaar
Gas: ruim 600.000 kuub gas/jaar
≈ 6 miljoen kWh/jaar

Totaal energiebehoefte: 7,6 miljoen kWh/jaar

Huidige energie opgave

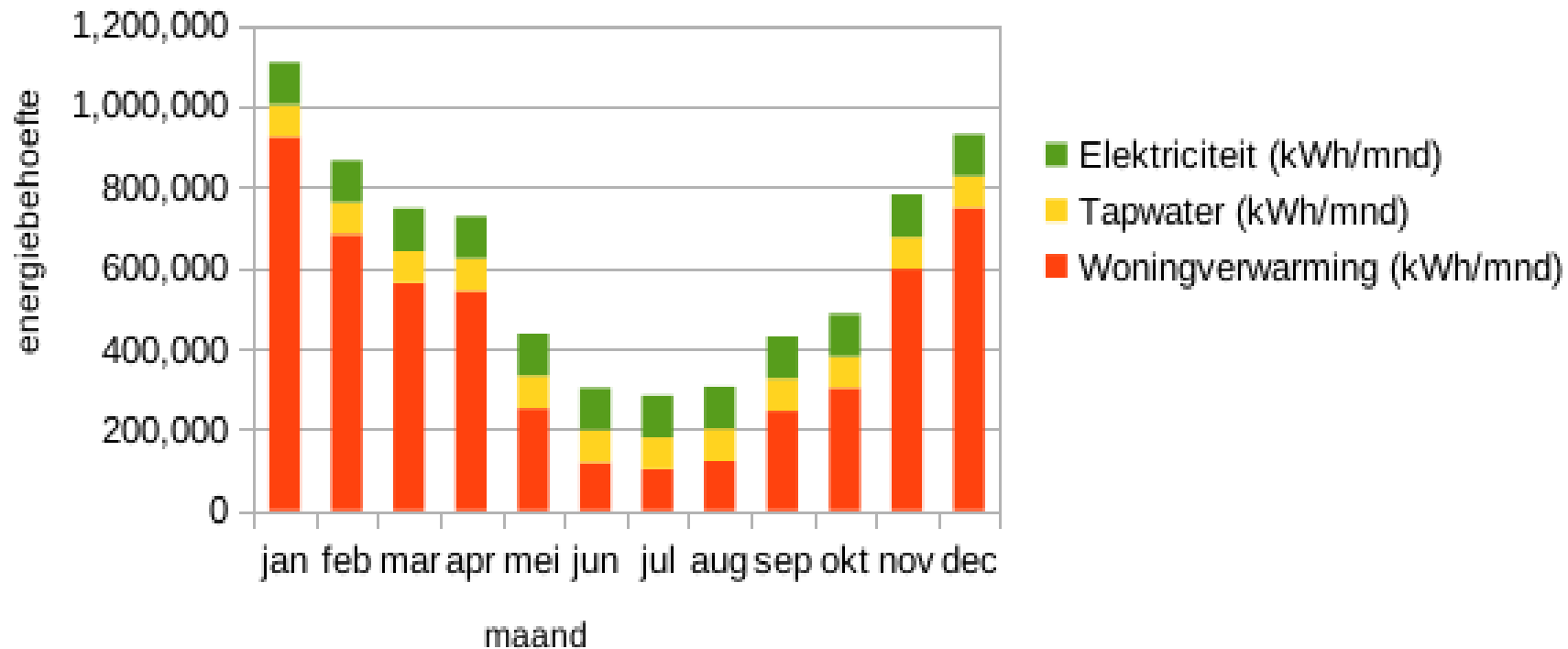
Energieverbruik Wirdum & Eenum:

Elektriciteit: ruim 1,6 miljoen kWh/jaar
Gas: ruim 600.000 kuub gas/jaar
≈ 6 miljoen kWh/jaar

Totaal energiebehoefte: 7,6 miljoen kWh/jaar

Curve warmtebehoefte in een dorp

in kWh per maand

De hoeveelheid energie die wij verbruiken

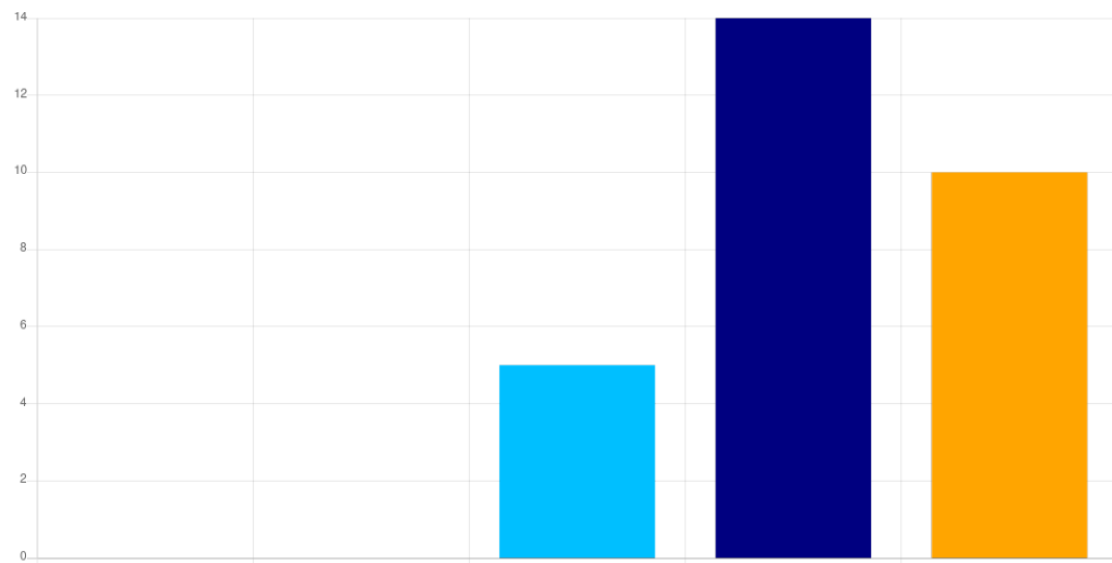
Tussenstand enquête, in te vullen tot en met 15 november!

29 respondenten op 26 oktober 2021

Was u bekend met de doelstelling dat onze Nederlandse samenleving in 2050 energieneutraal moet zijn en dat het betekent dat we woningen en gebouwen niet meer met aardgas mogen verwarmen?

Soortvraag: meerkeuze

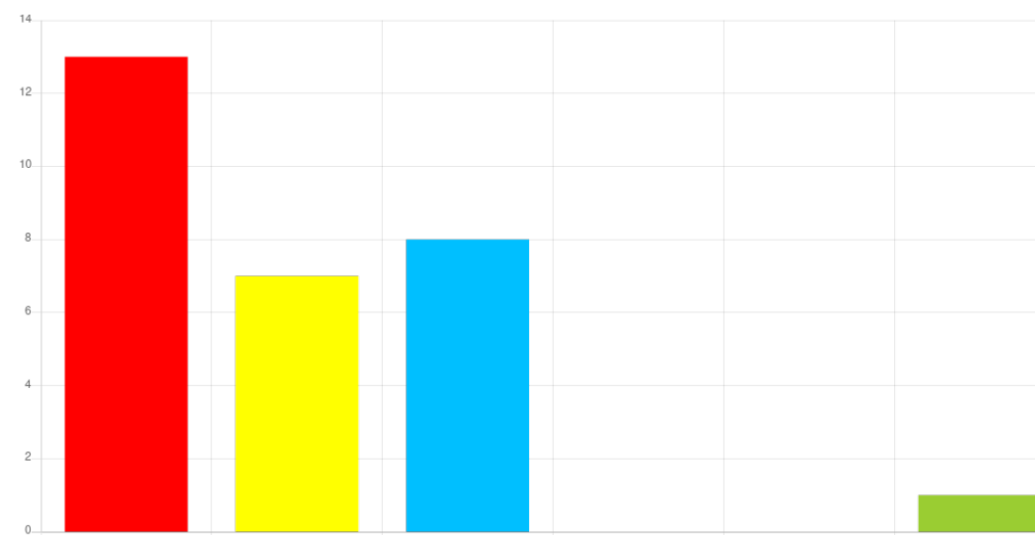
Antwoorden	Aantal	Percentage
Niet	0	0%
In beperkte mate	0	0%
In redelijke mate	5	17.24%
In sterke mate	14	48.28%
In zeer sterke mate	10	34.48%
Totaal:	29	100%

Hoe belangrijk vindt u de energietransitie? De energietransitie is de omschakeling van de huidige, fossiele energiebronnen naar duurzame energiebronnen.

Soortvraag: meerkeuze

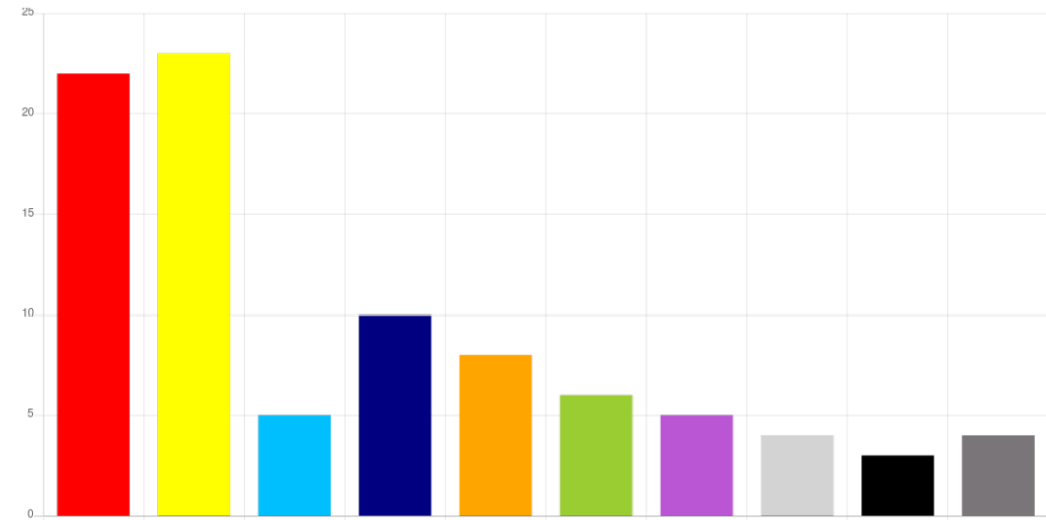
Antwoorden	Aantal	Percentage
Zeer belangrijk	13	44.83%
Belangrijk	7	24.14%
Neutraal	8	27.59%
Onbelangrijk	0	0%
Zeer onbelangrijk	0	0%
Weet ik niet/geen mening	1	3.45%
Totaal:	29	100%

Wat zijn voor u als inwoner haalbare bijdragen aan de energietransitie?(meerdere antwoorden mogelijk)

Soortvraag: meerkeuze

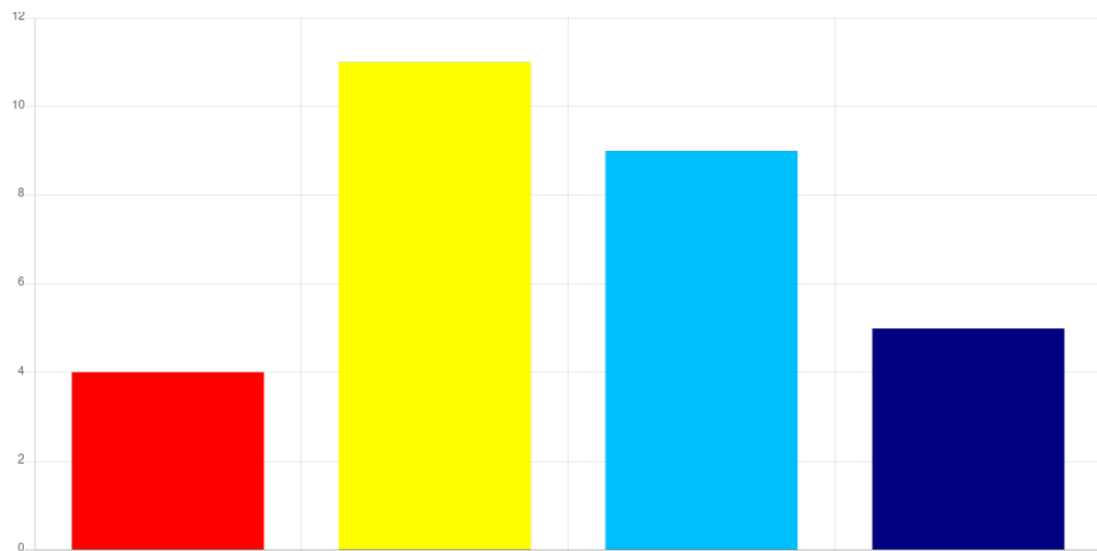
Antwoorden	Aantal	Percentage
Groene stroom contract bij de energieleverancier	22	24.44%
Investeren in de verduurzaming van mijn eigen woning	23	25.56%
Autodelen	5	5.56%
Aandelen kopen in zonnepanelen in/nabij het dorp	10	11.11%
Aandelen kopen in windmolens in/nabij het dorp	8	8.89%
Aandelen kopen in zonnepark elders	6	6.67%
Aandelen kopen in windmolens elders	5	5.56%
Actieve inzet in de projectgroep in het dorp (actief meedenken en meedoen)	4	4.44%
Deelnemen in de klankbordgroep in het dorp (feedback geven op plannen en ideeën van de projectgroep)	3	3.33%
Anders: aandacht voor waterstof economie	1	1.11%
Anders: Eigen zonnepanelen, warmtepomp	1	1.11%
Anders: vrijwilliger in energiecoöperatie	1	1.11%
Anders: warmtepomp, isolatie	1	1.11%
Totaal:	90	100%

Hoe tevreden bent u over de energiezuinigheid van uw woning?

Soortvraag: meerkeuze

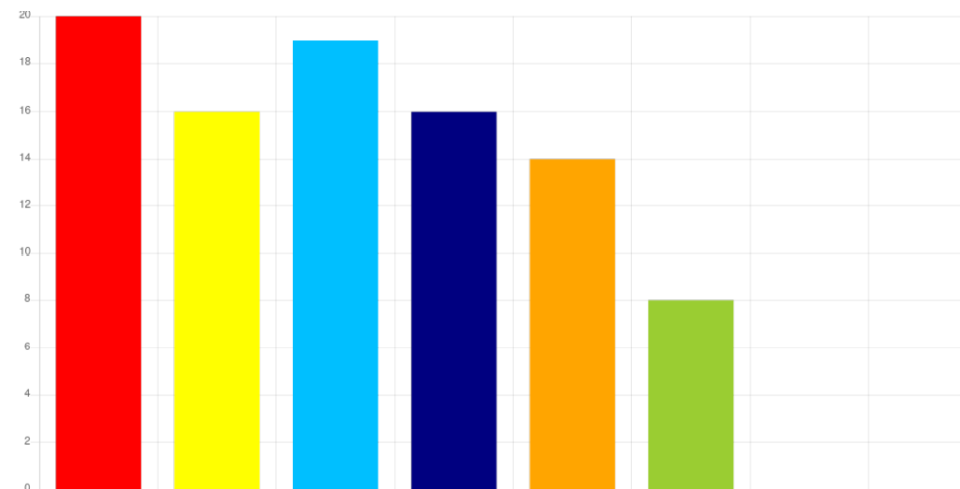
Antwoorden	Aantal	Percentage
Tevreden	4	13.79%
Redelijk tevreden	11	37.93%
Enigszins tevreden	9	31.03%
Ontevreden	5	17.24%
Totaal:	29	100%

Welke maatregelen zijn voor u haalbaar om de energiezuinigheid van uw woning (verder) te verbeteren?(meer antwoorden mogelijk)

Soortvraag: meerkeuze

Antwoorden	Aantal	Percentage
De thermostaat een graadje lager	20	21.51%
Het waterzijdig inregelen van de cv- installatie (lagere watertemperatuur CV-ketel)	16	17.20%
De aanschaf van energiezuinige apparaten	19	20.43%
Isolatiemaatregelen in de woning	16	17.20%
Eigen energie produceren	14	15.05%
Korter te douchen	8	8.60%
Geen	0	0%
Anders:	0	0%
Totaal:	93	100%

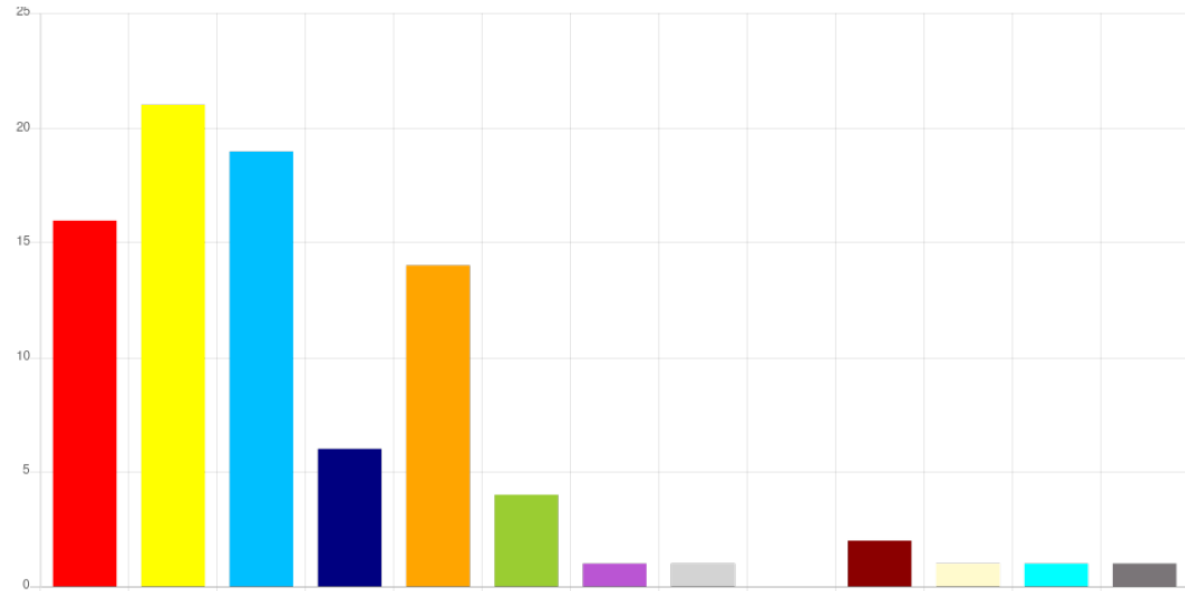

Onder welke voorwaarden zou u bereid zijn om (meer) te investeren in het duurzamer maken van uw woning?(Meerdere antwoorden mogelijk)

Soortvraag: meerkeuze

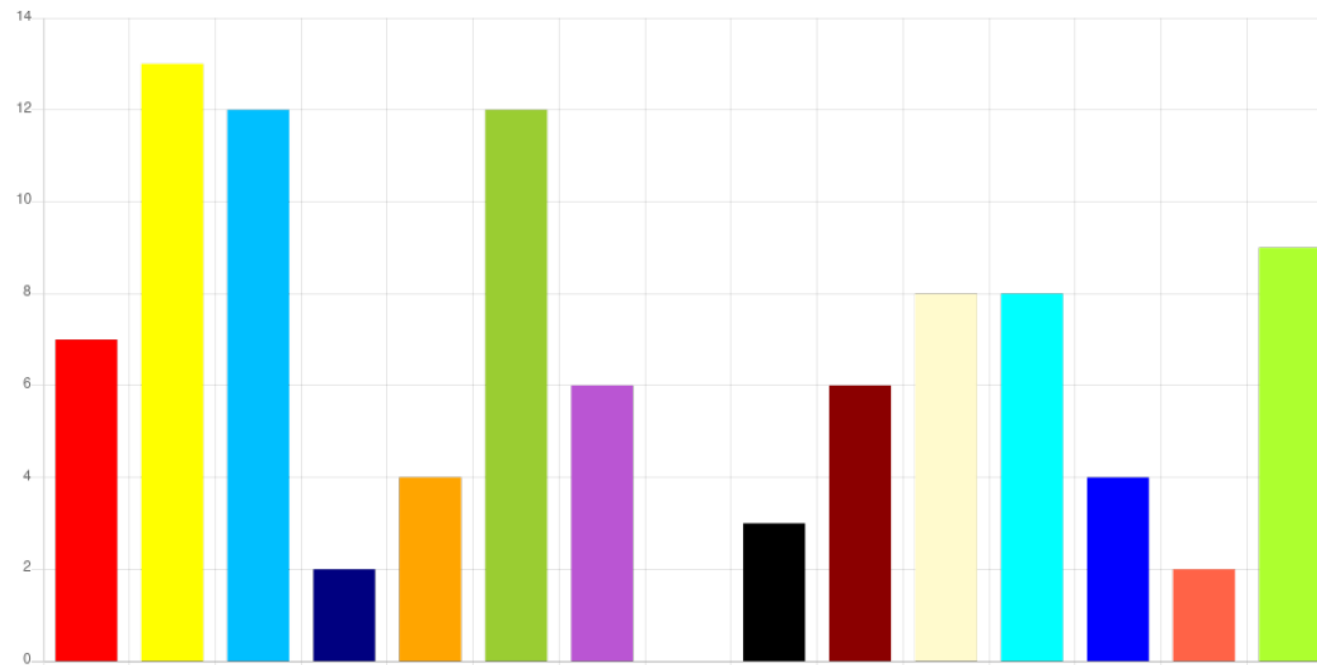
Antwoorden	Aantal	Percentage
Als ik het binnen redelijke tijd kan terugverdienen	16	18.39%
Als het betekent dat mijn energierekening lager wordt	21	24.14%
Als het betekent dat het comfort in mijn woning beter wordt	19	21.84%
Als het betekent dat mijn woning meer waard wordt	6	6.90%
Als ik hiervoor subsidie kan krijgen	14	16.09%
Als ik hiervoor een lening (met een laag rentepercentage) kan krijgen	4	4.60%
Als de burens ook meedoen	1	1.15%
Wanneer ik het goede voorbeeld kan geven	1	1.15%
Als iedereen uit mijn omgeving het doet	0	0%
Mijn woning is al aardgasvrij	2	2.30%
Ik wil niet (meer) investeren in mijn woning	1	1.15%
Weet ik niet/geen mening	1	1.15%
Anders: nvt	1	1.15%
Totaal:	87	100%

Ik wil meer informatie over:(meerdere antwoorden mogelijk)

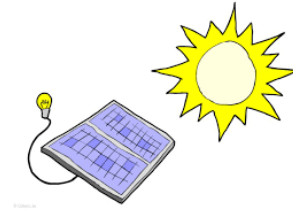
Soortvraag: meerkeuze

Antwoorden	Aantal	Percentage
Isolatiematerialen en beglazing	7	7.29%
Energiezuinige installaties	13	13.54%
Gasloos koken en verwarmen	12	12.50%
Kleine maatregelen zoals tochtstrips, radiatorfolie en ledverlichting	2	2.08%
Energiezuinig bouwen en verbouwen	4	4.17%
(Rijks)subsidies	12	12.50%
Energiebesparingen	6	6.25%
Medefinanciering vanuit de hypotheek	0	0%
Wat een redelijke eigen bijdrage zou zijn	3	3.13%
Hoe de verduurzaming te organiseren en te plannen	6	6.25%
Hoe deze te combineren met andere plannen bijv. levensloopbestendig maken, groot onderhoud, asbest vrij, etc. (koppelkansen)	8	8.33%
Wat haalbare oplossingen voor mijn woning zijn	8	8.33%
Hoe verduurzaming het karakter van mijn woning niet aantast	4	4.17%
Hoe ik zelf de waarde van mijn woning zo goed mogelijk kan houden	2	2.08%
Geen mening / Weet niet	9	9.38%
Totaal:	96	100%

Welke routes zijn er naar een aardgasvrij dorp?

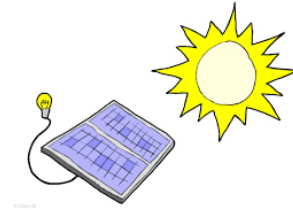

2035

Scenario: Verwarmen door elektriciteit

Scenario's: hoe bereiken we het einddoel?

2035

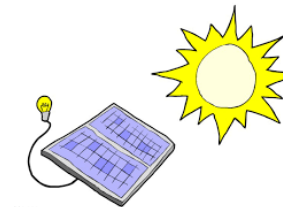
Scenario: Verwarmen door elektriciteit

2035

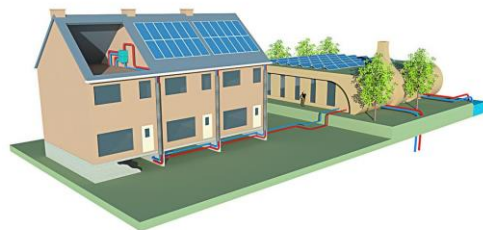
Scenario: warmte wordt door warmtenet naar de huizen gebracht

Scenario's: hoe bereiken we het einddoel?

2035

Scenario: Verwarmen door elektriciteit

2035

Scenario: warmte wordt door warmtenet naar de huizen gebracht

2035

Scenario: Verwarmen door andere vorm van gas

Scenario's: hoe bereiken we het einddoel?

Verminder het energie verbruik

Meten is weten

Energielabel en energie-indexcijfer

Energielabel	Energie-indexcijfer	Omschrijving
Label A	0 – 1,05	Zeer laag energieverbruik
Label B	1,06 – 1,30	Laag energieverbruik
Label C	1,31 – 1,60	Redelijk laag energieverbruik
Label D	1,61 – 2,00	Gemiddeld energieverbruik
Label E	2,01 – 2,40	Redelijk hoog energieverbruik
Label F	2,41 – 2,90	Hoog energieverbruik
Label G	> 2,91	Zeer hoog energieverbruik

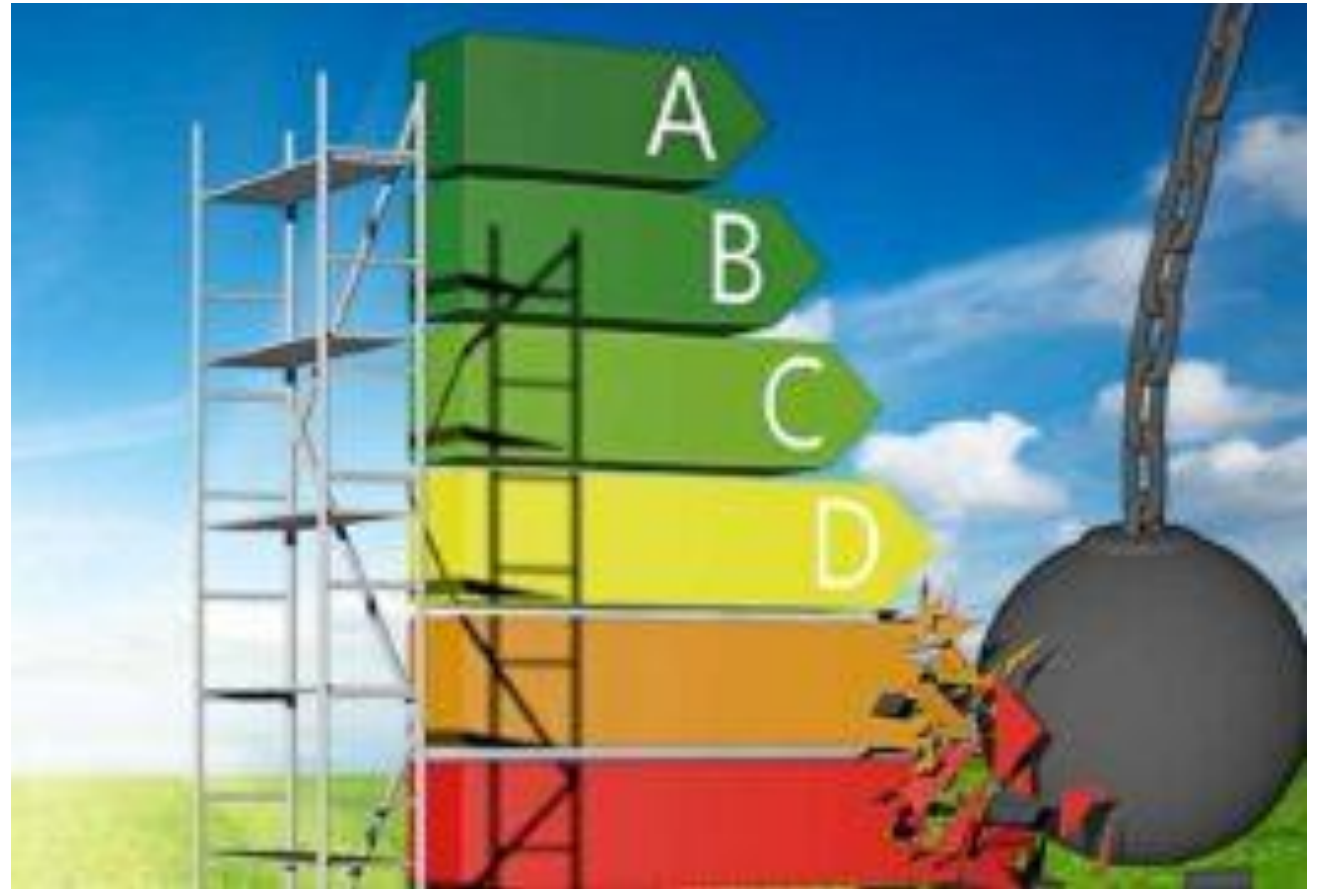

Hoeveel isoleren om aardgasvrij te kunnen worden?

Nieuwe isolatie standaard:

Slecht geïsoleerde oude huizen (bouwjaar voor 1945) isoleren naar energielabel C

Andere huizen (bouwjaar na 1945) isoleren naar minimaal energielabel B

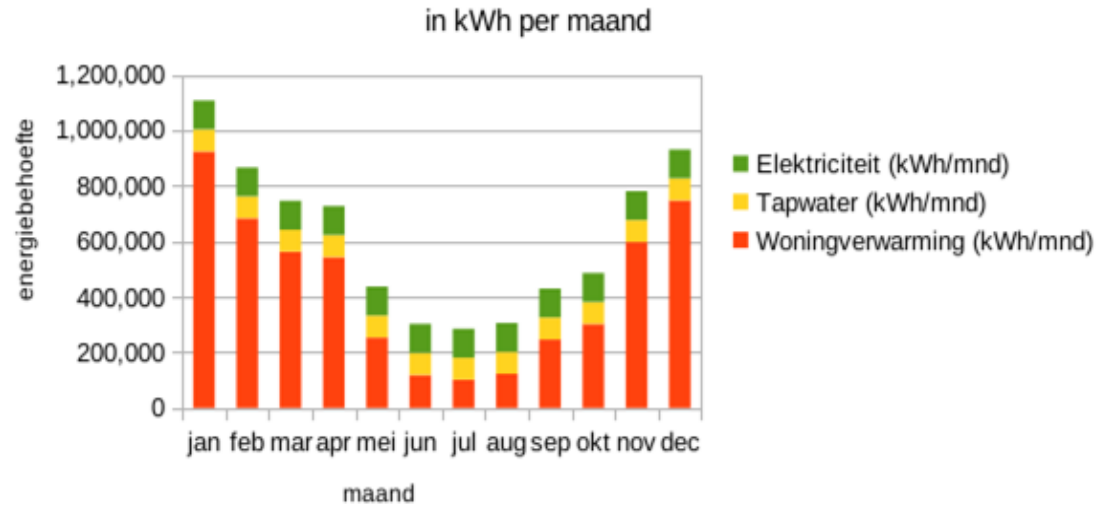

Energieopgave na isolatie:

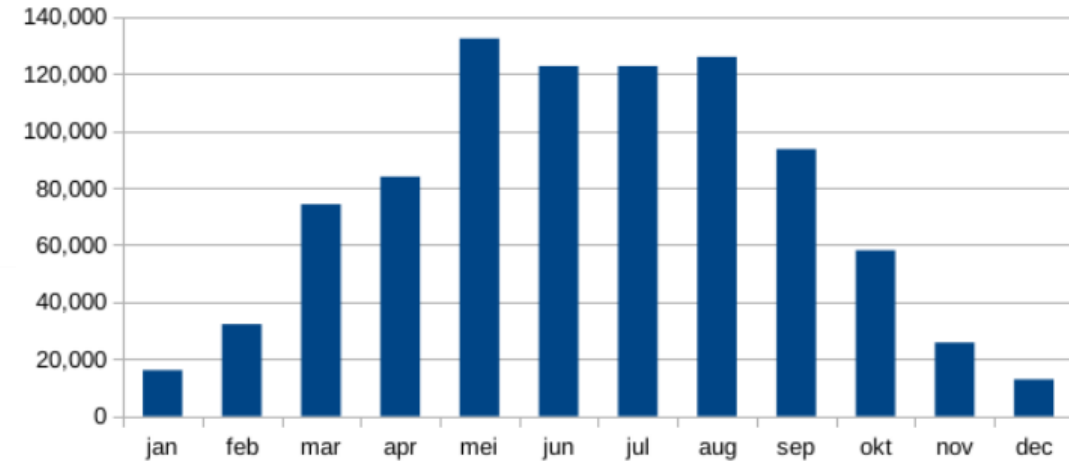
(Woningverwarming - 25%)

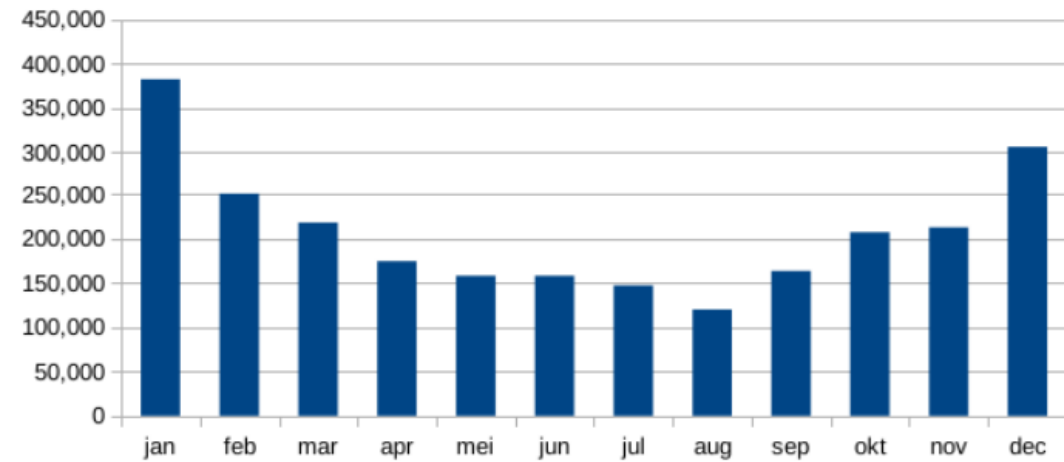
Aandachtspunten bij het opwekken van duurzame energie:

Zon-opwek bij 1000 kW (1 MW) vermogen
per maand

Wind-opbrengst bij 1000 kW (1MW) vermogen
per maand

The background features a repeating pattern of lightning bolts. Most are white, but several are highlighted in a bright yellow color, scattered across the light green background. The bolts are oriented diagonally, pointing towards the bottom right.

Brainstorm

Kansen, zorgen, randvoorwaarden

Nu al aan de slag?

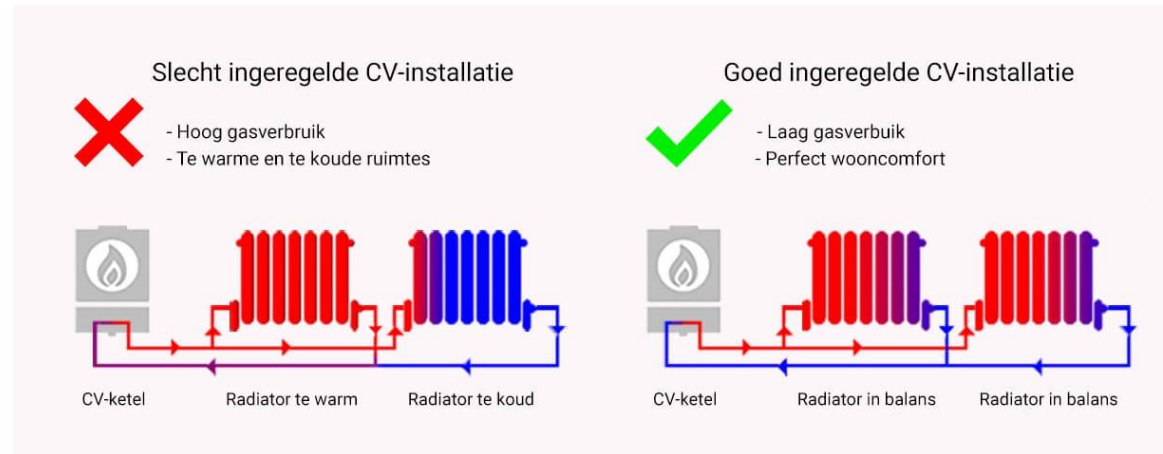
➤ Energiecoach in huis? Mail naar: energiecoach@grek.nl

➤ <https://zetmop60.nl/> bespaar tot 60,- per jaar

Probeer uit: Zet CV temperatuur lager, op 50 graden, CV werkt efficiënter
Werkt dit goed? Dan kun je de woning in huidige staat ook warm krijgen met warmtepomp

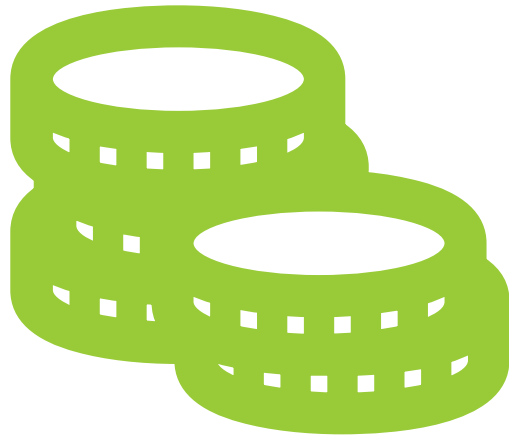
➤ Waterzijdig inregelen CV

water wordt gelijkmatig verdeeld over verwarmingselementen, besparing ca. 10-20%

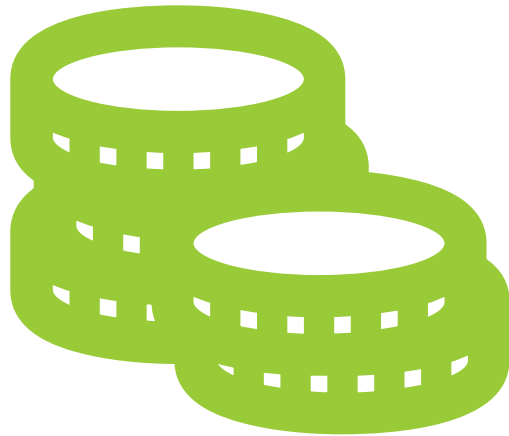
Extra voordeel: waarschijnlijk zijn er geen lage temperatuur radiatoren nodig

Beschikbare subsidies

- Investeringssubsidie Duurzame Energie (ISDE)
  - <https://www.rvo.nl/subsidie-en-financieringswijzer/isde/woningeigenaren>
  - Isolatiemaatregelen, aansluiting warmtenet, warmtepomp, zonneboiler
- Waardevermeerderingsregeling (4000,-)
  - <https://www.snn.nl/particulier/subsidie-waardevermeerdering>
- Gemeentelijke subsidie: Regeling aardgasvrij wonen Eemsdelta
  - <https://www.eemsdelta.nl/regeling-aardgasvrij-wonen>
  - Woning aardgasvrij maken
  - Energieverlies terugbrengen

Leningen

- Starterslening SvN
  - <https://svn.nl/particulieren/>
- Stimuleringslening SvN, persoonlijke lening (voorheen Loppersum)
  - <https://svn.nl/lening/Eemsdelta/svn-persoonlijke-lening/16930>
- Verzilverlening SvN (voorheen Loppersum)
  - <https://www.svn.nl/lening/Eemsdelta/svn-verzilverlening/16935>
- Energiebespaarlening
  - <https://www.energiebespaarlening.nl/>
- Energiebespaarbudget Nationale Hypotheek Garantie (bouwdepot)
  - <https://www.nhg.nl/verduurzamen/verduurzaming/>
- Duurzaamheidslening gemeente Eemsdelta
  - <https://www.eemsdelta.nl/duurzaamheidslening>
- Duurzame rijksmonumenten lening
  - <https://www.restauratiefonds.nl/particulier/financieren/alle-financieringen/duurzame-monumenten-lening>
- Banken bieden leningen en hypotheek gericht op verduurzamen van de woning

- **We energy game:**

hoe kan een aardgasvrij Wirdum en Eenum eruit zien?

- **Informatiebijeenkomsten**

- **Wijk Energie Plan: Welke oplossing past bij Wirdum en Eenum?**

Wil je meedoen in klankbordgroep of werkgroep? meld het bij de werkgroep

Vervolg

aanpakken, dat doe je samen.

De coöperatieve aanpakkers worden ondersteund door Provincie Groningen.

